

Riktlinjer

2024-07-09

Riktlinjer för anhörigstöd

- Socialtjänst
- LSS
- Vård och omsorg

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2024-09-11

Diariennr: KSK 2024/473-70

För revidering ansvarar: Vård- och socialavdelningen

För eventuell uppföljning ansvarar: Vård- och socialavdelningen

Dokumentet gäller för: Öppenvården

Dokumentet gäller till och med: Tills vidare

Bräcke
kommun

Bräcke kommun

Innehållsförteckning

Socialtjänstlagen	3
Syfte och mål med riktlinjerna	3
Målgrupp	3
Anhörigstödet i Bräcke kommun	4
Anhörigstödjare i kommunen	4
Samverkan	5
Stöd till barn som är anhöriga	5

Socialtjänstlagen

"Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder." 5 kap. 10 § socialtjänstlagen.

Syfte och mål med riktlinjerna

Anhörigstödet är en förebyggande verksamhet som genom personliga lösningar ska medverka till en ökad livskvalitet. Bräcke kommun ska genom denna riktlinje skapa möjligheter att komma i kontakt med anhöriga i tidigt skede för att ge information, erbjuda stöd och kontinuerlig vägledning. Detta i syfte att minska och förebygga anhörigas fysiska och psykiska belastning. Den anhöriga kan genom anhörigstöd få förbättrad livssituation samtidigt som risken för ohälsa kan minskas.

Riktlinjerna ska vara ett levande dokument och tillgänglig för all personal inom vård- och socialavdelningen för att kunna förmedla information till anhöriga om deras rätt till stöd. Riktlinjerna ska tydliggöra anhörigperspektivet för alla som möter anhöriga i sitt vardagliga arbete, och ansvara för att uppmärksamma deras behov och ge stöd utifrån sin roll i vård- och socialavdelningen.

Målgrupp

Socialstyrelsen har följande definition av begreppen anhörig och närstående. "Med anhöriga menas personer som vårdar eller stödjer närstående. Närstående är den som tar emot omsorg, vård och stöd. Exempel på personer som omfattas av bestämmelsen är anhöriga till personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning, långvarig psykisk eller fysisk sjukdom samt anhöriga till personer med missbruks- eller beroendeproblem. Bestämmelsen gäller för föräldrar till barn eller vuxna som stämmer in på något av detta och även för deras eventuella vuxna barn." Riktlinjerna omfattar därför alla kommunens invånare oavsett ålder.

Anhörigstödet i Bräcke kommun

Stödet till anhöriga ska vara individuellt, flexibelt och av god kvalitet och utgår från följande tre principer:

Individualisering

Individualisering förutsätter att den anhörigas unika behov identifieras och att stödet utformas efter hans eller hennes behov och önskemål.

Flexibilitet

Flexibilitet handlar om att stödet fortlöpande följs upp, då behov förändras över tid. Rätt stöd ska ges vid rätt tidpunkt. Flexibilitet gäller också innehållet över tid.

Kvalitet

Kvalitet handlar bland annat om kunskap och kompetens.

Med anhörigstöd menas olika former av insatser som syftar till att fysiskt, psykiskt och socialt underlätta den anhöriges situation. Arbetet med stöd till anhöriga ska omfatta kommunens verksamheter tillhörande vård- och socialavdelningen. Samtliga har ett ansvar för att uppmärksamma anhöriga och deras behov genom att bemöta dem på ett respektfullt sätt vilket innebär bland annat att:

- Samverka med anhöriga
- Ta hänsyn till anhörigas synpunkter
- Informera om kommunens stöd för anhöriga
- Vid behov upprätta en anhörigplan

Anhörigstödjare i kommunen

Kommunens anhörigstödjare ska arbeta aktivt för att komma i kontakt med anhöriga i ett tidigt skede, utgå ifrån anhörigas upplevda behov av stöd, synliggöra anhörigas situation och utveckla anhörigstödet genom att:

- Ge individuellt stöd i form av stödjande samtal samt rådgivning, vägledning och information.
- Se anhöriga som en viktig resurs som kan bidra med mycket kunskap.
- Anordna gruppverksamheter, där gruppens sammansättning utgår från anhörigas behov som utformar och utvecklar innehållet tillsammans.
- Samarbeta med andra som arbetar i berörda verksamheter, i anhörigfrågor, samt förmedla kontakter mellan anhöriga, kommunens övriga verksamheter, landstinget, organisationer, föreningar med flera som samverkar kring anhörigstöd
- Samarbeta och få erfarenhetsutbyte om anhörigstöd genom nätverksträffar och andra kommuner, samt omvärldsbevaka till exempel via nätverk och aktuella myndigheters webbsidor. Spridning av denna information och nya kunskaper till anhöriga, samt de berörda verksamheterna.
- Arrangera tematräffar/utbildningar
- Föra statistik över antal personer som fått stöd, träffar, utbildning mm
- Redovisa årlig statistik till kommunstyrelsens vård- och socialutskott.

Samverkan

Om den enskilde inte ger samtycke till samverkan, kan den anhörige, som enskild person, vara i behov av stöd vilket man då ska uppmärksamma.

Intern samverkan mellan olika kommunala verksamheter är en viktig del i arbetet med anhörigstöd. Även samverkan med externa aktörer såsom regionen och frivilliga organisationer i syfte att engagera och samordna stödet till anhöriga.

Stöd till barn som är anhöriga

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. När barnkonventionen blev lag höjs kraven på såväl socialtjänst som andra myndigheter att tillämpa konventionen i bedömningar och beslut som rör barn.

Socialtjänsten har ett ansvar och en viktig uppgift i att både upptäcka och stödja barn som anhöriga när föräldrar har missbruk/beroende, psykisk ohälsa eller andra allvarliga svårigheter som kan påverka föräldraskapet och barns hälsa och utveckling. Barn ger ibland omfattande hjälp och stöd till föräldrar eller syskon. Hälso- och sjukvården har ett lagstadgat ansvar att beakta dessa barns behov (5 kap. 7 § HSL), men även socialtjänsten har genom sitt ansvar för att barn får en trygg uppväxt samt att arbeta förebyggande en viktig uppgift i att både upptäcka och stödja barn som anhöriga när föräldrar har missbruk/beroende, psykisk ohälsa eller andra allvarliga svårigheter som kan påverka föräldraskapet och barns hälsa och utveckling.